

Концлагерът „Белене” да придобие статут на групово историческа недвижима културна ценност от най-новото време с категория „Национално значение”.

Това приеха с пълно единодушие членовете на Специализирания експертен съвет за опазване на недвижимите културни ценности към Министерството на културата на свое заседание след доклад Национален институт за недвижимо културно наследство (НИНКН).

Предстои решението да бъде утвърдено със заповед на министъра на културата.

Въпросът концлагера „Белене” да придобие статут на национален паметник на културата от бе поставен от разследващия журналист и основател на desebg.com [Христо Христов пред Инициативния комитет](#) при президента Росен Плевнелиев за отбелязване на 25-годишнина от началото на демократичните промени в България през септември 2014 г.

Тогава Христов сезира министъра на културата в служебния кабинет Мартин Иванов с писмено становище, след което въпросът е отнесен до НИНКН – държавният орган, който извършва специална процедура за установяване дали съответния обект отговаря на условията за получаването на такъв висок статут (журналистът предлага заедно с „Белене” да бъде разгледат и лагерът „Слънчев бряг” край Ловеч, но той не е включен в

последващата оценка, б. р.).

След продължителни изследвания и процедури НИНКН предлага на Специализирания експертен съвет за опазване на недвижимите културни ценности към Министерството на културата на заседанието му на 20 февруари 2020 г. „Белене” да получи статут на групово историческа недвижима културна ценност от най-новото време с категория „Национално значение”.

Заключителната оценка за концлагера „Белене”

Заключителната оценка на НИНКН е следната:

„Концентрационните лагери са явление, характерни за тоталитарните режими. Те представляват част от политическата култура, разбрана в най-широк смисъл по онова време, и следва да присъстват в националната памет и да не бъдат повече повтаряни.

Резултатите от проучванията, историческите данни и направените оценки от събраните материали и свидетелства за обекта показват, че територията на бившия лагер „Белене” на остров Персин показват висока историческа стойност, обществена значимост и степен на автентичност.”

НИНКН заключава, че концлагерът „Белене” е носител на изключително важна за поколенията колективна памет.

Според институтът „запазените сгради от т. нар. Втори обект са свидетелство за белязан от репресии исторически период, паметта за който следва да бъде съхранена”.

НИНКН приема, че „високата степен на автентичност на тези сгради имат уникалност за страната към настоящия момент са предпоставка за създаване на мемориал именно на

това място.”

Институтът е убеден, че „този мемориал има потенциал да бъде мемориал на всички жертви на лагерите по време на тоталитарния режим”.

За паметник на културата се обявява не само Втори обект на бившия концлагер „Белене”, а и всички по-малки острови около големия остров Персин, които през 1949 г. са предадени от комунистическото правителство на Георги Димитров на МВР-ДС за организиране на концлагера.

Това включва и остров Предела, където за били заравяни жертвите, както и остров Щурчето, където в известен период е организирана женската част на лагера „Белене”.

Мотивите за обявяване на „Белене”

за паметник на културата с национално значение

Мотивите на НИНКН да бъде обявен за Концлагерът „Белене” да придобие статут на групово историческа недвижима културна ценност от най-новото време с категория „Национално значение” са:

„Документалната стойност на обекта е безспорна за културата и историята на страната. Втори обект на ТВО „Белене” е уникален и единствен запазен в страната комплекс и притежава изключително научна и културна стойност, обществена значимост, които заедно с високата степен на съхраненост на неговите автентични елементи са предпоставка за успешната му социализация чрез консервация, реставрация и адаптация на съставните му елементи, както и включването му в културно-туристически маршрути на национално и европейско ниво.”

Извънредно: Концлагерът „Белене” получава статут на национален паметник на културата

Написано от Държавна сигурност.com
Петък, 28 Февруари 2020 16:10

„Белене” – най-големият концлагер за политически противници на БКП

Концлагерът „Белене” е най-големият концентрационен лагер по време на комунистическия режим, създаден от тоталитарното управление на БКП през 1949 г. за политически противници на диктатурата.

Затворен е за кратко в края на 1953 г. – годината на смъртта на Сталин, след като и в СССР е разхлабен режимът в съветската лагерна система ГУЛАГ.

През есента на 1956 г. Политбюро на ЦК на БКП начело с Тодор Живков нарежда „Белене” отново да бъде отворен от страх да не се случи същото като в Унгария, където народът се вдига срещу режима и въстанието е смачкано от съветските танкове.

През 1959 г. лагерът „Белене” е закрит, след като комунистическото правителство е запитано от чуждестранни журналисти защо в България има още лагери.

„Белене” е превърнат в затвор, включително и за политически затворници, а тайно със съгласието на Политбюро и Живков МВР-ДС създава нов лагер – Трудовата група край Ловеч или по-известен като лагера „Слънчев бряг”, който съществува до 1962 г. и е закрит тихомълком след разкриване на жестокостите и убийствата, които се извършват в него.

Концлагерът „Белене” е отворен отново в началото на 1985 г., когато комунистическият режим започва акцията по насилствената смяна на турското малцинство в България.

В „Белене” са въдворени без съд и присъда 517 турци, които са изолирани при различни срокове до 1987 г.

Първото поклонение в някогашния лагер се извършва от бивши лагеристи през април 1990 г., няколко месеца след краха на тоталитарната комунистическа система.

Извънредно: Концлагерът „Белене” получава статут на национален паметник на културата

Написано от Държавна сигурност.com
Петък, 28 Февруари 2020 16:10

Въпреки че е едно от най-емблематичните места на памет за комунистическите репресии и неговите жертви на „Белене” българското общество и държава все още не са направили необходимото за превръщането на мястото в Мемориал.

Виж повече за [концлагера „Белене” на сайта pametbg.com](http://pametbg.com) , посветен на жертвите на комунизма.